

**Butlletí
del**

**Centre
Parroquial
d'Horta**

Any IX • Núm. 36 • Juny 1993

En aquest número:

Valors i contravalors: Vacances o vagància? / 2

Editorials: La festa major del Centre / 3

Reflexió! / 3

Homenatge a la vellesa / 4

Esbart Folkloric: I a les festes... l'Esbart / 5

Necrològiques / 7

Manuel Pastó i Pons / 7

Tennis de taula: Campionats i escola / 8

Teatre: Retaule d'Horta / 9

Esports: Les dotze hores d'esport inter-social / 15

Turisme: Observacions d'un viatger / 16

Manualitats: Sant Jordi / 18

Records d'altres temps: Sant Cebrià i el seu aplec / 19

Música: Raconet del melòman / 23

Excursionisme: Pantà de Susqueda / 24

Feliu i Codina, 7 i 9 • Tel. 427 73 27 • 08031 Barcelona

Vacances o vagància?

No estaria de més que ens féssim aquesta pregunta. Segur que, per a més d'un, el fet de «fer vacan-

ces» és sinònim de «fer el mandra». Però, evidentment, són dues coses ben diferents.

No cal que expliquem el ventall de significacions que pot tenir la paraula «vagància». En principi, diria que podem incloure-hi totes aquelles expressions que signifiquen: negativitat i, per tant, despersonalització.

«Fer vacances» és eminentment positiu. I, per tant, personalitador. Perquè descansar, canviar el ritme que seguim durant l'any, alliberar-nos d'horaris i d'esquememes de treball ens facilita tota una sèrie d'activitats que ens ajuden a fer una experiència de llibertat que, a la vegada, ens ajuda

a créixer en humanitat.

Durant les vacances podem seguir un ritme de vida que ens ajudi a tenir iniciatives, a organitzar-nos el temps, a ser creatius, a afavorir la relació i l'intercanvi amb els altres, a gaudir de la bellesa de la natura, a valorar més la pregària i la contemplació, a enriquir el nostre esperit amb la lectura i la comuni-

ció... Realment, les vacances han de ser un temps de creixement, humà i espiritual. Tot allò que ens impedeix de fer, durant el curs, el treball, les preocupacions, la feina, els maldecaps..., durant l'estiu, o durant les vacances, podem trobar i hem de cercar la manera de realitzar-ho. Caldrà dedicar més temps al

joc i a l'esport, caldrà dedicar més temps a la família i a les seves inquietuds, caldrà dedicar més temps al nostre esperit i a les seves facultats.

Les vacances han de ser un bon temps per escoltar i sentir el goig de la música, per saber-nos organitzar diversos aspectes de la nostra vida que no podem atendre normalment, i no estaria gens malament que també trobéssim el raonament per pensar en els altres, els que no poden gaudir de les vacances, perquè estan malalts, passen dificultats econòmiques, etc.

Abans de marxar de vacances, no estaria malament que penséssim en destinar una petita part del nostre pressupost a ajudar les institucions que, per exemple, durant l'estiu també atenen els necessitats, o vetllen perquè molts infants puguin anar de colònies o, simple-

ment, segueixen realitzant les seves tasques pastorals...

Bon estiu i que passem tots unes vacances ben solidàries i enriquidores!

Mossèn Ignasi

La festa major del Centre

Quan arriba el mes de juny, tothom ja ho sap que el Centre Parroquial es vesteix de gala per a celebrar les Festes del nostre Patró, Sant Lluís Gonçaga.

I aquest any no ha de ser diferent. Seguim sent perseverants i, com ja heu tingut possibilitat de veure en els programes de les nostres activitats, ho celebrarem oferint-vos un seguit d'actes, als quals ens agradaria molt que assistíssiu, car són dedicats especialment i amb molt de gust a vosaltres, socis i simpatitzants.

La nostra invitació la fem molt oportuna, per tal de mantenir ben estrets els lligams d'amistat i companyonia que han de presidir sempre les nostres trobades i celebracions. I per això hem d'estar ben contents.

El Centre Parroquial, cada dia que passa és més gran, es nota una sensació d'amplitud pel que fa referència a l'ambient social, la qual cosa ens permet treure resultats molt positius de la nostra voluntat de fer-nos cada vegada més presents en la vida del barri.

Amb tot, però, veiem amb preocupació que tenim una manca evident d'instal·lacions on encabir les moltes activitats que fem.

Per això, en un futur no molt llunyà, la Junta té la intenció de fer unes obres d'ampliació, de les quals en sereu informats oportunament i amb detall. Única manera de seguir el procés adequat per una racionalització més acurada de l'ús dels espais, que ara ens comporten molts maldecaps per poder atendre totes les necessitats de la manera que seria lògica i raonable.

Ens els darrers dies hem signat la renovació del protocol de col·laboració amb el departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, el qual ens perme-

trà tirar endavant el nostre projecte que hem treballat amb molta il·lusió.

Aprofitem la nostra Festa Major per dirigir-vos aquest petit missatge ben cordialment.

La Junta

Reflexió!

No fa gaire temps, vaig llegir un manifest titulat «Ser cristià en temps de laïcitat», del qual en faig una adaptació molt lliure i en trec algunes conclusions per a donar-vos-les a conèixer, i de les quals m'agradaria molt que en fessiu una anàlisi.

Es constata que vivim en una societat on, tot i que és positiu el fet que hi hagi llibertat ideològica, pensem que al mateix temps hi ha uns obstacles que van en contra de la dignitat de la persona humana, com l'excessiu pragmatisme i el materialisme, entre altres.

Que en la nostra societat es donen moltes injustícies, realitats de pobresa, de marginació i en definitiva de dolor que moltes vegades amaguem entre tots.

Que vivim immersos en una cultura tolerant, la qual cosa és positiva, però que a la vegada no sap discernir allò que és intolerable, una cultura superficial, individualista d'ornamentació i aparença.

Que nosaltres els cristians, de vegades, tenim dificultats per a viure amb coherència els valors evangèlics.

Que a nosaltres com a cristians ens costa donar testimoni d'aquests valors evangèlics a l'interior de la cultura que practiquem.

Es denuncia la manipulació de la mateixa cultura, que potencien desigualtats socials i relacions de poder en lloc de tenir com a objectiu final la construcció d'un món més just i solidari per a tots.

Que en el món actual les persones, de vegades, no es defineixen públicament per no haver de comprometre's. De vegades,

també nosaltres participem d'aquesta por a donar testimoni del que som com a creients.

Que la fe viscuda privadament, és a dir, desencarnada de la vida, no respon a la crida de Jesucrist a l'Evangeli.

Davant de tot això, es proposa viure com a cristians en tots els àmbits de la nostra vida, formant-nos teològicament per tal de poder afrontar un diàleg madur entre la fe, la cultura, l'esport, l'esbarjo. Seguint el testimoni de Jesucrist amb coherència i fidelitat, ja que Ell continua avui en dia essent l'esperança per a nosaltres. Des-

marcar-nos d'una fe ideològica i redescobrir una fe arrelada en el nostre temps. La gent del Centre ser la veu en el sí de l'Església, a l'hora que intentem ser la veu de l'Església dins el gran món del Centre.

Cadascú de nosaltres és prou bo per reflexionar sobre aquest senzill manifest, i si és factible aplicar-lo a les nostres particulars actuacions, serviran de molt per entendre millor la vida social i quotidiana envers d'altres.

Fem-ho doncs.

Enric Roig i Martí

Homenatge a la vellesa

El dissabte dia 15 de maig, per segon any, se celebrà en el Centre l'Homenatge a la Vellesa de la nostra barriada. Ens posàrem en contacte amb els diferents casals i residències d'avis de les rodalies.

Aquest any el nombre d'avis que han participat en la festa ha estat de 230, o sigui més del doble de l'any passat, la qual cosa ens alegra perquè havíem organitzat aquesta trobada amb molta il·lusió.

El Centre, a Déu gràcies, compta amb moltes persones amb esperit de germanor i servei al proïsme. Sense aquestes qualitats, cap de les coses que es fan seria possible portar-les a terme.

Amenitzaren la tarda el grup de Teatre del Centre; el grup Juvenil dels dansaires de l'Esbart; la senyoreta Yolanda, amb cançó espanyola; el grup Saudade, que ens delectà amb les seves gaites i

danses regionals gallegues, i un grup d'alumnes del col·legi Immaculada. A tots, moltes gràcies per la seva col·laboració.

El senyor Josep ..., del departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, va fer lliurament d'una placa a l'avi i a l'àvia de més edat. Els guardonats foren el senyor Ernest Ralsant i Vila, nascut l'any 1907, i la senyora Carme Castella Cristià, nascuda l'any 1890. Per molts anys.

Per acabar la vetllada, a la sala de Tennis Taula es va servir un berenar. Tots els avis varen ser obsequiats amb caramels i una invitació per assistir a una representació de les obres de teatre del proper dia 19 de juny.

Carme Oliva

ESBART FOLKLORIC

I a les Festes... l'Esbart

Si maig és el mes més florit de l'any, també és quan més aplecs i festes se celebren arreu de Catalunya.

Les places s'omplen de gent, de músiques, de balls, de cançons i de danses, tot festejant l'arribada del bon temps.

I a les festes... l'Esbart, que, mitjançant la dansa, expressa contes, rondalles i les nostres tradicions.

El mes de maig d'enguany començà amb

l'actuació del Cos de Dansa el diumenge dia 2 a les Festes de Palma d'Ebre. El recital s'inicià a les onze del vespre al centre de la vila i fou com un assaig general per al viatge a Noruega. El Cos de Dansa, molt motivat, deixà admirat el nombrós públic que omplia la sala. Tornaren satisfets ben de matinada, i cap al treball o estudi...!

El dissabte 15 de maig tingué lloc al Centre el Festival-Homenatge a la Velleja pel Grup Juvenil del nostre Esbart Folkloric, que oferí un bon repertori. Tots reberen molts aplaudiments i el reconeixement de la qualitat de les seves danses.

Quan escrivim aquestes línies —a mitjan maig—, el Cos de Dansa està viatjant cap a Bergen a fi d'actuar al Festival Internacional de Dansa d'aquella ciutat noruega. Aquest viatge ha estat possible gràcies a la col·laboració de tots, cosa que ha permès cobrir-ne l'elevat pressupost. Volem mencionar i agrair la subvenció del Centre, amb una donació extraor-

dinària al Cos de Dansa que, en paraules de la Presidenta de la entitat, a més d'una valuosa ajuda material, ha de servir d'estímul per continuar conquerint noves fites.

Els 20 dansaires van acompanyats d'una representant de la Junta i dels 12 músics que constitueixen la Cobla Juvenil La Principal del Vallès de Sabadell.

Han sortit carregats d'il·lusions i d'equipatges amb la voluntat de no deixar-se res... Porten fins i tot una farmaciola que ha estat obsequi de la Presidenta Sra. Maria Broch.

Està previst per al pròxim dia 23 de maig al migdia una actuació dels Grups Preparatori i Infantil a la plaça Eivissa, tot inaugurant-ne les reformes fetes.

I per al mes de juny hi ha programades les següents actuacions:

— Diumenge 6 (data històrica...): doble sessió. Al matí, els Grups Infantil i Juvenil

acabaran el curs amb la cloenda de Roda d'Esbarts que aquest any serà a la Plaça del Sol. I a la tarda, participaran en un festival al Centre del Poblenou.

— Diumenge 13 (diada del Corpus): tradicional ballada de fi de curs al Centre Parroquial, a la tarda, a càrrec de tots els Grups: Preparatori, Infantil, Juvenil, Pares i Cos de Dansa. La ballada permetrà veure nous balls i els avenços de cada grup.

— L'agenda d'actes previstos finalitza amb una actuació a la tarda del dissabte 19 de juny pel Cos de Dansa a la Sagrada Família.

Volem afegir per acabar que animem a nous dansaires a integrar-se al nostre Esbart. Són necessaris particularment nois, ja que en som molt deficitaris. Només cal la vostra voluntat i venir al Centre Parroquial per apuntar-s'hi. Diu el refranyer: «Qui està fet per dansar, / no ho sap deixar».

Així doncs: Anim i endavant.

Durant les festes del 125è aniversari del Centre Parroquial (1866-1991) vàrem començar una campanya per tal d'aconseguir la xifra de mil socis.

Hem arribat als vuit-cents i escaig. Aquest any 1993 volem superar-nos.

QUE CADA SOCJ APORTJ UN NOU SOCJ!

Col·laboreu, si us plau. Convenceu un familiar, un amic, un veí. Tots seran ben rebuts. Hem d'arribar al soci número 1.000, abans no s'acabi l'any.

El soci número 1.000 tindrà una menció especial!

Ompleneu, si us plau, la butlleta adjunta.

Recordem el preu de les quotes ANUALS:

Infants, 1.000 pessetes. Joves, 1.500 pessetes. Adults, 2.000 pessetes.

Necrològiques

Com totes les entitats, el Centre Parroquial d'Horta té altes i baixes. Des del dia de Sant Lluís Gonçaga —el nostre Patró— de l'any passat, la llista de socis dels Lluïsos ha crescut amb 80 nous adherits. Però també ha sofert algunes pèrdues

irreparables. Els socis que ens han deixat per sempre són:

Maria Vendrell i Oller, el 26 de juny de 1992,

Jaume Font i Revilla, l'1 de juliol de 1992,

Antoni Galindo i Colom, el 6 d'octubre de 1992,

Eduard Arroni i Ribas, el

26 de novembre de 1992,

Manel Pastó i Pons, el 31 de desembre de 1992,

i Fernanda Cobeño i Escayola, el 18 de març de 1993.

Tinguem un record i diguem una pregària per tots ells.

Manuel Pastó i Pons

El 31 de desembre, als 88 anys, silenciosament com era la seva vida retirada dels darrers anys, «vivint de les rendes», com deia ell, lliurà la seva ànima al Senyor el nostre consoci Manuel Pastó i Pons.

El seu pare, assidu diari dels Lluïsos —n'era el paleta i en fou president uns quants anys—, el degué apuntar ja de nano en les llistes d'aspirants, amb dret a tenir carnet de soci als 16 o 18 anys.

Va edificar —o, millor dit, reedificar— els nostres locals, construint-ne l'escenari, acabada la guerra. També tingué cura de la camarila i de l'enlairament del telar, de l'antic taulell del bar... De tot això, ell, modestament, deia «potser sí que he fet alguna coseta per la Casa...»

Com a soci, va fer de bibliotecari fins a l'any 1936, any de la crema i destrucció. Va col·laborar

a *La Vall d'Horta*. Als Lluïsos feia de comptador i preparava els rebuts. Formà part de l'Orfeó Montserratí, quan el dirigia el seu cosí mossèn Antoni Pastó.

Com que el seu pare era constructor del Temple, visqué molt aquelles obres. I conten que un dia que els seus familiars havien anat a Barcelona per diferents encàrrecs, aprofità l'oportunitat per a pujar per les bastides de les obres i va caure del campanar. Afortunadament, en resultà il·lès per haver anat a parar a un munt de sorra. Al capvespre, quan arribaren els pares a Horta en el tramvia, ja hi havia qui els esperava per a comunicar-los que el

seu fill havia caigut del campanar, però que no li havia passat res.

Quan s'iniciava la construcció de la capella del Santíssim amb les pedres de l'enderrocament del campanar romànic de l'església vella (1929), començà a festejar i es casà quan es va inaugurar.

Posteriorment, ja fou ell el paleta de la Reconstrucció del Temple. Mossèn Xavier Roselló, que el tingué treballant, diu que el senyor Pastó treballà de paleta com un senyor, amb coll i còrbata. Els joves d'aleshores diuen que era tan amable i acollidor que no calia demanar-li permís per entrar a casa seva i agafar un carretó o una eina que els fés falta. Era tan senzill que captivava.

En l'entrevista que li féu la Dora Serra —al núm. 8,

d'octubre de 1986, d'aquest Butlletí—s'acomiadava amb aquestes paraules: «Que no deixin perdre aquesta Casa. Admiro la joventut que, tot i tenir tants problemes de feina avui en dia, no ha perdut l'alegria ni les ganes de compartir la seva vida amb els altres.»

Als seus familiars els oferim aquest record, tot encomanant-nos a ell, ja que fou per a nosaltres un gran exemple i un bon model per a imitar.

Antoni Caminal i Serret

TENNIS DE TAULA

Campionats i escola

Durant la passada Setmana Santa es va disputar, a la localitat de Bagà, els campionats d'Espanya absoluts, amb la participació dels nostres jugadors Jaume Miró i Hèctor Montañana.

En dobles, la nostra parella va arribar a la final de prèvies, però va perdre en un partit molt igualat.

En individuals, Hèctor Montañana entrà en el quadre final, y Jaume Miró perdé en la final de prèvies.

Els dies 15 i 16 de maig, el nostre equip participa en els campionats de Catalunya absoluts a les Borges Blanques.

Del 21 al 23 de maig, competirem en la tercera edició dels campionats d'Espanya Sub-21, que se celebren a Figueres.

Els dies 29 i 30 de maig, el nostre equip infantil estarà present en els campionats de

Catalunya de la seva categoria.

Actualment— a mitjans del mes de maig, quan escrivim aquesta ressenya— ens trobem competint, en el campionat de copa, els darrers partits de la temporada.

En aquesta competició ocupem les següents posicions:

- 2a Categoria ... 2a posició.
- Juvenil ... 1a posició.
- Infantil «A» ... 2a posició.
- Infantil «B» ... 3a posició.

— Veterans ... 3a posició.

Pel que fa al nostre equip de tercera categoria nacional, ha acabat la fase d'ascens en quarta posició. Ara haurà d'esperar les places que atorga la Federació Espanyola per a saber si aconseguim pujar a Segona Nacional.

El dia 15 d'abril vam iniciar una escola de tennis de taula en els pavellons olímpics de la Vall d'Hebron, amb el nom de C.P. Horta T.T. El material (taules, xarxes, pilotes) és propietat nostra. El motiu ha estat el fet de voler obrir més aquest esport a tot el barri.

Retaule d'Horta

Acte únic

S'il·lumina la casa de pagès.

de

Dora Serra

Repertiment

Tuies, *bugadera, casada amb Magí, cotxer i calesses del marquès d'Alfarràs.*

Martinet, *17 anys, fill de Magí i Tuies, enamorat de la poesia i de l'Agnès.*

Carolina, *16 anys, filla de Magí i Tuies, festeja amb l'Agustí.*

Tomàs, *15 anys, fill de Magí i Tuies.*

Merceneta, *13 anys, filla de Magí i Tuies.*

Tuïetes, *11 anys, filla de Magí i Tuies. (Merceneta i Tuïetes treballen com dues esclaves al costat de sa mare.)*

Magnet, *9 anys, fill de Magí i Tuies, fa d'acompanyant de son pare.*

Marquès d'Alfarràs, *amo de can Sitjà.*

Agnès, *filla del marquès.*

Agustí, *23 anys, promès de Carolina, fill dels masovers de can Rossell.*

Rafel, *criat.*

Escena

A l'esquerra del públic, entrada d'una casa relativament de pagès i pobra. Al fons, al mig, més aviat a l'esquerra, una taula llarga amb tovalles. A la dreta i bastant al fons, finestra d'una casa senyorial. S'il·lumina un lloc o altre, segons marca la interpretació.

Tuies (*carregada amb un sac de roba neta i adreçant-se al públic*): Hola, amics. Bona tarda. Potser us estranyarà que parli amb tanta de confiança. Però us conec tant, a tots, jo!... Sí, sí; molt més que vosaltres a mi. Jo era la Tuies, bugadera de renom a la nostra vall. Qui no conceixia la Tuies de cal Xicus? Ja fa 127 anys que vaig deixar aquesta formosa vall d'Horta, però encara la puc contemplar cada nit estrellada. I, per cert, que ha canviat tant!... Ai, Reina Santa del Roser! Qui l'ha vista i qui la veu!

Magí (*deixant el carro i el cavall*): Sooooo! Au, a descansar. Magnet! Magnet!

Magnet: Em crideu, pare?

Magí: Desenganxa les bèsties i dona'ls-hi un xic de pinso.

Tuies: Magí! Tu, aquí? I en Magnet, fill meu! Com és que ens tornem a veure?

Magí: Ai, ai, noia! Ja tornes a somniar truites? Venim d'acompanyar el senyor marquès al palau de sa senyora tia, la Virreina.

Tuies: Però, però... (*Es frega el ulls.*) Si fa 150 anys que el senyor marquès va morir!

Magí: Tuies, Tuies! No hi aniràs més, a casa la Marieta de Dalt. Aqueixa dona t'ha girat el cervell, amb la seva remaleïda bola de vidre. Mil dimonis de llengües de vaca!

Magnet (*plorant*): Ai, ai, que la mare no hi toca!

Tuies: Jo estava parlant amb aquests senyors...

Magí: Quins senyors?

Tuies: Aquests. (*Per al públic.*) No els veus?

Magí: No; no veig ningú. Tuies, ¿quantes bugades has fet aquesta setmana?

Tuies: Som divendres (*compta amb el dits*).

El dilluns per can Bruïlles, 3 saques de roba blanca i una de color. El dimarts, can Peguera, 4 saques de color. El dimecres, can Foixà, 2 saques de blanc, una de negre i una de color. El dijous, per can Rossell, 5 saques de variants i avui ja en porto la tercera per can Rossell. Total?...

Magí: Total: 3 i 4, 7, i una de color fan 8, i la negra i més de blanc... Rediantre! Ja m'he descomptat! Això és massa, Tuief. Treballes massa. Ja no ets una criatura! I les mosses, que no t'ajuden?

Tuies: Però... també hi són, les mossetes?

Magí: Què dius, Tuies? Altra vegada!

Maginet: Ai, ai, que la mare no hi toca!

Magí: Avui mateix aniràs a ca l'apotecari, i que rentin les mosses! Prou! Merceneta, Tuietes!

Merceneta i Tuietes (*parlen plegades i sempre accionen com rentessin la bugada*): Ens cridàveu, pare?

Magí: La vostra mare treballa massa! Què feu vosaltres?

Merceneta i Tuietes: Rentem, esbandim, fem llexiu, tornem a rentar i esbandir i enlleixinar! Rentem, esbandim...

Magí: Prou! Calceu i aneu a treballar, gandules! No sé pas per què serviu, les mossotes! Tu, noi! Porta'm una cadira i el tabac i la pipa. I vosaltres, què feu parades? Au!, descarregueu la vostra mare, i a treballar, que, si no, no hi haurà teca! Apa. (*Maginet surt i torna amb el que li han dit.*)

Merceneta i Tuietes: Sí, pare. Perdó, pare. (*Se'n van amb el sac tot sacsejant-lo com si rentessin.*)

En Magí encén la pipa i en Maginet li treu les espardenyes i els mitjons i li posa uns sabatots vells.

Magí: Au, tu; ves a fer una mica d'herba per al bestiar. El pobre Tomàs, sempre sol, cuidant les feixes. Arri, a ajudar-lo!

Maginet: Sí, pare; ja hi vaig. (*Se'n va.*)

Tuies (*al públic*): Perdoneu, amics. Jo no sé què em passa. Per un moment m'ha semblat veure aquest turó de la Peira tan canviat. L'he vist tot ple de pisos i més pisos; unes maquinotes estranyes foradant la terra d'aquesta bonica masia de ca la Peira i la senyorial casa d'en Peguera, convertida en un niu de pisos esquistos plens de finestretes. Sort que al costat hi han bastit una església. Quin patir! I la gent, vestida tan immoral! I el soroll! Oh, quin soroll de trompetes i pitos i sirenes! I un trap trap trap! Horrorós!! Potser sí que estic sonada. La Marieta, amb la seva bola de vidre, em fa veure visions. No som ja a l'any 1966?

Magí (*fa un crit molt fort i la Tuies fa un bot*): Tuies! Ja tornes a somniar desperta?

Tuies: Ai, Magí! M'has espantat. No, no; ja veig que som a l'any 1823.

Magí: Tuies, per Déu! No diguis més animalades, i ves a preparar-me el berenar, que estic mig mort de gana i de set. Prepara'm un «agasajo de sota-copa» d'aquells d'orxata amb melindros i torrades i bescuits com sap fer la Mundeta, la cuinera del baró.

Tuies (*anant-se'n*): Déu meu! Em sembla que és el meu home el que s'ha trastocat: orxata amb melindros! Sí, sí... (*Surt per l'esquerra.*)

Entre per la dreta la Carolina, vestida de catalana. Porta un cove amb verdures.

Carolina (*que ha sentit com el seu pare demanava l'«agasajo»*): No volem pas xocolata desfeta, també? (*Molt mofeta.*)

Magí: I un bon got d'aigua fresca (1). Rellamp! Sempre t'has de riure de ton pare?

(1) L'aigua fresca: considerada molt purgativa, favorable per treure del cos els flatos hipocòndriacs.

Carolina: Porteu una vida tan cansada, mon pare! Tot el dia al pescant, acompanyant missenyor el Baró a fer les visites de rigor, a tastar el «agasajos» de totes les cases pairals i a xerrar amb els masovers. Pobre pare!

Magi: Arri, a la cuina, gandula! Espera (*molt afectuós, car la Carolina li té el cor robat.*) Què fa el teu Agustí? No l'he vist avui encara.

Carolina (*melindrosa i confidencial*): Ai, mon pare! Jo tampoc l'he vist. El pobre xicot es migra esperant el dia del nostre casori.

Magi: L'Agustí m'agrada molt. Hereu d'una part de les terres de can Rossell... Quasi res que diguem!

Carolina: No somniueu, mon pare. No és més que el fill dels masovers.

Magi: Però hereu! Rellamp! I tindrà terres pròpies i les treballarà ell!

Carolina: I el senyor Moragues, son amo, li ha promès un camp de naps com a regal de nocces. A més a més, paga el dinar.

Magi: Ja se'm fa la boca aigua només de pensar-hi.

Carolina: I vós, pare, què em regalareu? Encara no m'ho heu dit.

Magi: Jo? Ai, diantre! Si no et regalo un cop de tralla! Amb set boques per omplir i el meu hereu (perquè jo també sóc pare d'un hereu), sense tocar l'aixada, ni el fuet, ni res. Es un ximple, el teu germà. Només escriu. Com si en tragués gaires dobles, de l'escriptura! Escrivent del *Diario de Barcelona*! (2) Llamps i trons! I ta mare i tes germanes, matant-se a rentar roba per a tot el senyoriu! No hi ha justícia en aquest món!

Maginet (*una mica esporugit, tement els renyis*): Pare, diu la mare que si voleu unes

quantes ametlles dolces i un got d'aigua, que entreu.

Magi: Ametlles i aigua. Vaja un «agasajo» més tronat! Au, animal, treballa!... I la filla gran, esperant el regal de nocces. (*Se'n va, rondinant, amb en Maginet.*)

Carolina: Pobre pare! No és pas dolent, encara que cridi tant. El que passa és que va néixer cansat. I el seu ideal era fer de senyor i no pas de mosso.

Agustí (*treient el cap per la porta*): Muixonis. Estàs soleta?

Carolina: Agustinet!

Agustí: Estàs sopleta, rateta. (*Molt romàntic.*)

Carolina: Tota sola, ratolí. (*Molt romàntica.*)

Agustí: Em tens a mi.

Carolina: Ai, sí.

Agustí: Pots donar-me la maneta?

Carolina: És que tinc por, Agustí. Si el pare o la mare ho veien i s'enfadaven amb mi...

Agustí: Ai, la pobra rateta.

Carolina: Ai, el pobre ratolí. (*Ell es treu una flor del pit i la hi dona. Ella li dona una cinteta.*)

Agustí: La portaré sempre aquí (*al cor*).

Carolina: La tindrè sota el coixí.

Entra Martinet, vestit de senyor, amb un exemplar del *Diario de Barcelona* a la mà.

Martinet: Quina enveja em feu, germans. Vosaltres, tan enamorats i tan feliços, i jo, trist de mi, sense poder acostar-me a la meva aimada, la dolça Agnès, la de les llargues trenes! I per què? Perquè son pare, el marquès d'Alfarràs, no consentirà mai que la seva filla es casi amb un menestral, per diners que tingui.

Carolina: No pateixis tant, Martinet. Tu arribaràs a senyor, i quan el senyoriu de Barcelona t'admeti al seu costat, el marquès ja et farà més bona cara. El teu ideal

(2) El *Diario de Barcelona* veu la llum del carrer l'any 1792.

és com el del pare: ser un senyor. Però tu tens més bona estrella: no vas néixer cansat i ets decidit com ningú ho ha estat al nostre poble.

Agustí: Escolta, noi. Alegra't perquè sóc portador d'una bona nova. El meu amor em fa feliç i la felicitat s'esten com llum d'estrelles al meu voltant. Ha d'arribar-te, a tu també.

Carolina: Oh, Agustí, que bé parles! Em recordes les històries dels juglars; la teva veu em sona a cascabells.

Martinet: Digues, Agustí. Quina és aquesta bona nova?

Agustí: Ja saps que les Garrigones són amigues dels senyors de Moragues, barons de can Rossell. Les Garrigones són també amigues dels senyors Amat, marquesos d'Alfarràs. Les Garrigones estan convidades diumenge a can Rossell; m'ho ha dit el cambrer del baró. Les Garrigones aniran al Sitjar a cercar la dolça Agnès perquè vingui a la festa, per tal de distreure-la de la seva melangia... Can Rossell és gran. Els masovers són molt estimats i considerats, i poden entrar a les cambres baixes i participar en la festa. Jo sóc l'hereu dels masovers i tinc amics i prompte em casaré. Per tant...

Martinet: Per tant, els teus amics també hi podran ser, a la festa. I jo podré veure la meva dolça Agnès!

Carolina: I potser fins i tot parlar-li!

Martinet: Això no sé si serà possible. Però una llarga missiva potser sí que podré fer-li arribar. Gràcies, Agustí. Em recordaré sempre de tu. Us deixo. Haig d'escriure molt. *(Recitant:)*

Oh, dolça Agnès del meu cor,
si amb tu jo pogués parlar,
sense haver-me d'amagar,
i contar-te el meu amor!...

S'il·lumina la finestra

Mentre Martinet va pensat i composant, Carolina i Agustí s'allunyen agafadets d'un sol dit... A la finestra de can Rossell apareix la dolça Agnès, que escolta, extasiada. Martinet, al peu de la finestra, continua, molt romànticament enamorat:

Tu ets per mi com un estel
que no puc pas abastar,
prò que m'agrada mirar
perquè m'apropa a n'el cel.

La teva veu em colpeix
amb una força imponent,
no s'atura, com el vent,
i fins la fosca aclareix.

Pensar que m'estàs mirant
amb eixos ulls tan aimats!
I el meu cor va bategant?
No mor de goig traspassat?

Per més que el món ens separi,
jo viuré sempre per tu.
Que aquesta hora no s'acabi!
T'estimo com a ningú!

L'Agnès es treu una cinta i l'hi tira. Ell l'agafa, la besa i la contempla. El marquès d'Alfarràs ha vist la seva filla; s'hi acosta i l'aparta amb fermesa del finestral. Ella treu un mocador i, plorant, s'acomiada del seu enamorat, mentre es retira lentament. En Martinet plora i fa adéu a la seva aimada mentre s'allunya cap a la porta de casa seva.

S'il·lumina la taula.

Mentrestant, tots els altres personatges — entre ells, la Carolina i l'Agustí, vestits de nuvis — surten i es posen al voltant de la taula. Nuvis i convidats alcen sengles copes de xampany.

Tomàs: Visquen els nuvis!

Tothom: Visquen!

Tomàs: Visca el senyor marquèes!

Tots: Visca!

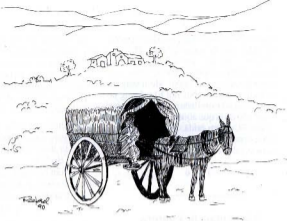
En Martinet per l'esquerra i l'Agnès per la dreta també s'acosten a la taula sense arribar a quedar junts. Es miren, però el marquès vigila.

Tomàs: En Rafel us llegirà la minuta (3).

Rafel: Atenció. Ves que ara vinc:

Per començar hi haurà la sopa; després venen els macarrons coberts de formatge ratllat i seguiran els melons dolços, que quedareu extasiats. Carn d'olla amb tots els ingredients de verdures, cansalada, gallina, porc, butifarra, cigrons, vedella, xoriço coent. Plats de cap de vedella, plats de tendres perdius, el pollastre amg «fricanella», capons rostits i enllardats, amanides a grapat i peixets frescos i vius. Bunyols de llet d'ametlles, «boudin» dolç, plata de crema, tortada de confitura que alegra a la criatura; almíbar de tota mena, anissos i confits per tots,

(3) Totes aquestes menges estan detallades en El col·legi de la bona vida, de Rafel d'Amat i de Cortada, baró de Maldà.

codores de vi generós en veines de l'usual!
I a la tarda, gran sarau!

Tomàs: Visquen els nuvis!

Tots: Visquen!

Tomàs: Visca el Rei!

Tots: Visca!

En Martinet prova d'acostar-se a l'Agnès, però el marquès se'ls interposa. I altre cop el mateix joc que a l'escena anterior.

Es fa fosc un moment. S'il·lumina la casa, com al començament.

Tuies (*separant-se del grup, que acciona sense fer soroll, es dirigeix al públic*): Quina festassa, Déu meu! Mai en la història del nostre poble s'havia vist cosa igual. A l'any justet ja vaig ser avia d'un xicotot robuts i formós, i després en vingué un altre i un altre... Però el meu Agustinet no va aconseguir el seu amor. La senyoreta Agnès la van tancar en un convent i l'Agustí li va guardar fidelitat tota la vida. (*Mentre va parlant, tots marxen d'escena, caminant enrera i sense fer soroll.*) Però què estic contant, jo, ara?

Aquesta Marieta de Dalt amb la seva bola de vidre em fa rodar el cap! Hi sou, vosaltres? Hi sóc, jo? Verge Santa del Roser! Quin senderi el meu! Tuies, no somniis truites. Au, adéu! Me'n vaig al safareig... (Dubte:) No, no! El safareig ja no hi és i la nit estrellada m'atrau. (Mirant al cel:) Jo diria que aquella estrella em fa l'ullet. Sí, sí; em crida. Ja vinc! Ja vinc! Adéu-siau, fins un altre dia. (A l'estrella:) Ja vinc, ja! (Se'n va corrents.)

T e l ó

Comentari de l'autora

L'any 1966, any del centenari dels Lluïsos d'Horta, celebràrem tants d'actes que, alguns d'ells, quasi se'ns han esborrat de la memòria.

Fa pocs dies—som al maig de 1993—, tot remenant papers, vaig trobar l'original d'una petita peça teatral meua... i se'm despertaren els records.

Tot llegint—l'any 66—el llibre *El col·legi de la bona vida*, de Rafel d'Amat i de Cortada, baró de Maldà (1746-1818), literat barceloní, nebot del virrei Amat, se'm va ocórrer escriure aquest «Retaule» per a ser representat al pati del Cau, en una festa d'escoltisme.

El grup escolta, molt nombrós en aquells anys, col·laborava intensament en els actes i festes dels Lluïsos. Es feren càrrec de l'obra els grups de Noies-guies i Minyons. Varen muntar la peça amb tots els ets i uts, s'estudiaren els papers i en feren una magnífica interpretació.

Qui eren aquells nois i noies?

Per desgràcia, s'ha perdut la llista del repartiment, però, com que disposem de testimonis, entre uns i altres anem recuperant els noms dels protagonistes. Per exemple...

De la família Carbonell-Sebarroja: Elisabet, Montserrat i Pere.

Dels Homar-Toboso: Rosalia.

Dels Martínez-Vendrell: Ricard.

Dels Vendrell-Bayona: Assumpta.

Dels Solé-Vendrell: Roser.

Dels Grau-Morros: Montserrat.

En falten una colla. Si algú en recorda més, li preguem que ens ho faci saber per a fer-ne la llista sencera i publicar-la en el pròxim Butlletí.

Estàriem ben contents si en féssiu arribar anècdotes per a publicar. Som sentimentals i ens agrande les històries.

* * *

Dades històriques recollides en el moment d'escriure el *Retaule d'Horta*:

Guifré el Pelós (840-897). Mor lluitant contra els moros als termes d'Horta-Cerdanyola.

Jaume II (1267-1327). Fa construir el palau de Valldaura, residència d'estiu dels Comtes-Reis. Els monjos del Cister l'ocupen durant catorze anys, abans d'instal·lar-se a Santes Creus.

Elisenda de Montcada (1292-1364). Inicia, a Valldaura, la construcció d'un convent per a les monges Clarisses, però no s'acaba l'obra. Es traslladen monges i convent, a Pedralbes (1326).

Pere III el Cerimoniós (1319-1387). Organitza festes i caceries a Valldaura, repoblant els boscos de Collserola de cèrvols, procedents de Mallorca.

Martí I l'Humà (1396-1410). Fa cura de repòs al palau de Valldaura.

Segle XVI. Valldaura passa a ser una propietat privada.

Horta, segle XII. Guillem d'Orta cedeix uns terrenys per a construir-hi l'església. Els seus successors són els comtes de la Vall de Marlés, família Cortada.

Les dotze hores d'esport inter-social

Aquest any, les *dotze hores* s'han celebrat a l'entitat Unió Esportiva d'Horta, ja que el Club de Tennis ha deixat d'organitzar-les. Han estat dotze hores plenes de patiment, disgustos i incerts.

La resposta de la joventut dels Lluïsos no s'ha fet esperar. Hem participat un total de 35 persones que hem defensat amb entusiasme els colors del nostre Centre. Hi ha hagut grans actuacions. Hem obtingut dos primers llocs en els vuit diferents esports.

En les modalitats de futbol i tennis taula, els nostres representants no han conegut la derrota, ja que han quedat guanyadors en les cinc partides disputades. Els representants de petanca i dòmino han fet un gran paper: han aconseguit un 2n lloc en la classificació general. Els jugadors de parxís, frontó i botifarra, s'han classificat en 3r lloc.

El futbol, però, ha estat una altra història. A part de nosaltres, només el Foment en futbol i la Unió Esportiva en frontó, han guanyat tots els partits.

Tot i el canvi d'horari, a causa de la retirada d'última

hora d'una de les entitats participants, ens ho hem pogut apanyar per anar a dinar tots junts als Lluïsos durant l'hora i mitja de descans. La Maria ja ens tenia a punt un succulent dinar, que consistia en una amanida de primavera i uns sucosos pollastres a l'ast de can Torras, aigua, gasosa, vi i una pera. Els cafès, a càrrec nostre, i la resta, obsequi de la directiva del Centre; o sia, del fons comú.

Cal destacar l'animació i entusiasme que ha demostrat tot l'equip dels Lluïsos a l'hora del repartiment de trofeus. Més que tercers premiats, semblàvem campions absoluts. El nostre regidor, l'Albert Batlle, ha estat testimoni de la gran ovació atorgada als nostres

campioníssims de futbol i tennis de taula: en aquesta modalitat els homenatjats han estat tres xicotets de tretze anys i un de dotze. Com a premi especial al participant més jove de totes les entitats, la nostra jugadora de parxís: Minerva Pedret, de tan sols nou primaveres en el seu haver.

I ara ens preparem per al torneig de la Festa Major. No demanem un autocar per als desplaçaments, però sí que ens anirien bé unes noves samarretes. En tenim poques i velles, i semblen la trepa dels pobres al costat de les altres entitats tan ben equipades i obsequiades. No ens queixem, però ésser una mica més mimats seria un gest molt positiu. Diuen que hi ha crisi. No obstant això, el jovent dels Lluïsos està responent molt bé i volem que segueixi d'aquesta manera durant molts i molts anys!

Llista dels participants:

PETANCA: Joan i Núria Font, Carmina Lara i Toni Solé.

BOTIFARRA: Florián Moreno i Xavier Solé.

DÒMINO: Jordi Nerín, Francesc Badia, Eduard Pros i Carles Palmero.

PARXÍS: Minerva Pedret, Gemma Torras, Lourdes Expósito i Antònia Verjillo.

FUTBOLÍ: Josep A. Cambrón i Joan C. García.

TENNIS DE TAULA: David Marchirán, Jordi Montesinos, David Pérez i Roger Josa.

FRONTÓ: Josep Mora, Albert Tello i Joan C. Lucas.

FUTBOL SALA: Josep M. Subietas, Roger i Miquel Serra, Robert Moliner, Se-

bastià Pedret, Joan Basco, Víctor Capell, Antoni Trinidad, Florenci Grau, Eduard Pros i Carles Palmero.

Fotògraf: Ernest Sitjà.

Sots-Delegat: Víctor Valls.

Delegat i Manager General: Pere Solé.

Pere Solé i Serra

TURISME

Observacions d'un viatger

El fet d'haver de passar diapositives i comentar-les davant del públic, m'ha tret alguna hora de son, perquè el sistema nerviós s'altera així que se't fa sortir de la rutina. Jo volia mostrar-vos un país un xic exòtic —el Japó— i donar-vos-en la meua impressió. Un país no es coneix en deu dies, ni en cent. Per tant, tot el que m'esforci a dir i mostrar és un esbós reduïdíssim. No obstant això, algunes coses m'han cridat l'atenció durant el viatge. Intentaré comunicar-les.

La primera: la creu svàstica o creu gammada. Veure aquest signe, per a mi, és retornar a la infantesa i córrer

pels carrers d'Horta amb nens i nenes com jo, amb un tros de guix pispat a l'escola i fent maleses; dibuixàvem aquest signe en alguna porta, en alguna paret, i arrencàvem a córrer perquè ningú de la gent gran ens arreplegués i ens clavés un clatellot. Allò, la creu, volia dir «feixista».

Era temps de guerra, d'odis, de venjances i d'incomprensions. Doncs bé, resulta que en tots els antics temples i palaus que he contemplat al Japó, he vist, en llocs ben preferents, aquest signe. I porta segles allí plantat!

N'he cercat informació.

Segons els historiadors, la svàstica és la creu més antiga, la primera que l'home representa sobre pedra i en pintures. Ve de l'Àrtic, de la penombra dels gels eters, representada en blau i blanc: el cel i l'estrella. És el signe de Vishnú. Els hindús la plasmaven sobre pedra, fa més de tres mil anys. També és coneguda entre les neus eternes del Tibet, a Xina, a Sibèria, a Mongòlia: era el segell mític de Genghis Khan, el qual es conserva a Urga, l'antiga ciutat dels Budes vivents. També la retrobem a Amèrica, als altars dels indis navajos-atabacos. Entre els vikings i els celtes. Fins i tot, en les llegendes d'Homèr, a la Troia de Píram i Hèctor, a Micenes,

Roma, Hispània, Bretanya, Irlanda, Transilvània i Alemanya.

Sembla ser, doncs, que es tracta d'una creu de culte solar. El centre és immòbil i els seus raigs poden voltar a dreta i esquerra, sense distorsionar-se. Un sol que gira i sempre està fixe en el seu eix.

Una altra observació — aquesta, molt més modesta i prosaica. La majoria de gent gran d'aquell país d'Orient

tenen les cames molt garrelles. Hi ha una causa ben justificada: a les cases particulars no acostuma a haver-hi cadires. La gent seu sobre coixins, agenollats. Les cames, amb els anys, es deformen. Aquest costum s'anirà perdent perquè la televisió i el mercat de consum estan alterant l'ordre. El turisme vol butaques, i mobles a l'europea — o a l'americana — i això fa que les nostres columnes vertebrals pateixin lumbagos, pinçaments i altres mals. Però no som garrells!

Una festa anual molt típica d'aquell país: El 21 de gener se celebra la festa de la joventut. Tots els nois i noies que han complert els vint-i-un anys en un dia dels dotze mesos anteriors a la data prevista, celebren la gran festa el dia esmentat. Ho celebren tant si són japoneses com si no ho són — pel sol fet de residir en aquelles terres més d'un any ja són inclosos a la colla—. Les noies han d'estrenar un quimono de seda natural, tot el bo i millor que pugui permetre's la família. El noi va d'esmòking. Conviden parents i amics i accepten tots els obsequis que els fan. Aquest vestit — em refereixo, en principi, al femení — es guardarà tota la vida i s'usarà sempre que hi hagi una festa extra: per exemple, un casament i una altra ce-

Sant Jordi

lebració de joventut. He vist recepcions de casament en les sales de l'hotel on m'hostatjava. Les núvies vestien vaporosos vestits blancs, com els de casa nostra. La resta d'invitades llueïen els valiosíssims quimono.

Encara podria parlar dels menjars preparats: Hi ha de tot, i tan ben condimentat i ben presentat que tens ganes de tastar-ho tot. Rotllets d'arròs relligats amb fulles de menta; gambes amb xampinyons i algues marines; verduretes trinxades recobertes de salmó o de peix cru (no sé de quina mena); pastissos de maduixes amb nata o crema de cafè; petits entrepans; llesquetes de motlle, amb tota mena d'embotits i cremes; galetes dolces, salades, blanques, negres, toves, dures... Entre l'envoltori no hi falta una bosseta amb aquells granets blancs «contra la humitat». Per esmorzar, pots menjar un croissant que trobaràs en una plateta, ben embolicat amb paper transparent plastificat, acompanyat d'una tarrineta de melmelada i una altra de mantega i un petit ganivet. En fi, tot plegat tan higiènic i sofisticat que et fa sentir ganes de millorar.

I per fi una altra observació molt positiva per a aquell país: papereres i cendrers a tots els parcs, jardins i jardinetes. Fontetes amb aixeta que funciona a la perfecció. Homes grans, en edat de jubilats, a qui no fa res portar guants, escombra i pala, i recollir tot paperet que s'hagi escampat pel terra, tota fulla que hagi caigut al mig de la vorera. Es passegen per les places, per les estacions de metro o de tren, pels carrers peatonals, on es venen viandes de totes menes, i escombren sempre, fins, si cal, t'empenten perquè els deixis fer la feina ben feta. Després, somriuen.

Ens saludem fent-nos dues mitges reverències.

Dora Serra

Quin perfum més bo es respira avui a Barcelona! Sembla que les roses, per art de màgia, hagin sortit totes als carrers. Totes són formoses; no saps quina escollir. Avui, passejar fa goig! Es viu un aire d'alegria! El sol, amb la seva presència, ens anima a sortir al carrer, grans i petits.

Tot passejant, m'he creuat amb un senyor, ja molt vellet. Li costava caminar. En una mà duïa el bastó, i, a l'altra, la bossa del pa i una rosa vermella. Quin esforç feia per

a sostenir-se! De segur que la rosa era per a la seva estimada. Amb quant d'amor l'hi donaria! No he pogut contenir unes llàgrimes, no sé si d'emoció o d'enyorança.

Jo, com molta gent, he fet una mica el tafaer davant les parades de llibres. Ens veus tants que costa molt decidir-se per un.

Quantes històries no he sentit sobre el Cavaller Sant Jordi! Em pregunto: quina serà la veritable? En fi, sigui la que vulgui, el cas és que aquesta diada té un aire d'alegria que no li prendrà mai ningú.

Pilar Martí
(Classe de català)

Capítol XXXVI

Sant Cebrià i el seu aplec

Que n'era de bonic el camí cap a Sant Cebrià que seguïem en el temps ja massa llunyans de la meua joventut! Un llarg camí que s'enfilava entre el llindar de la finca de Can Gallart i una encisadora pineda a l'altre costat, fins gairebé al peu de la ziga-zaga que et deixava a la mateixa ermita de Sant Cebrià i Santa Justina. Per als joves d'aquells temps, per als qui era tota una utopia somniar o imaginar-se tenir un dia cotxe a disposició, era un gran atractiu, sempre que els era possible —i em refereixo concretament als dels Lluïsos—, caminar per ambdós costats de la serralada de Collserola, des de Can Baró fins a Vallvidrera. I Sant Cebrià, per la seva proximitat i bellesa, era un dels llocs més freqüentats.

L'ermita de Sant Cebrià i Santa Justina llueix, en una de les seves parets laterals, una inscripció on es diu que tingué l'honor de rebre la visita de Sant Ignasi. Enganxada a l'ermita, la vivenda de qui feia d'ermità, que es dedicava també a servir begudes i alguns menjars a les taules de fusta situades sota un cobert amb sostre vegetal. Del costat mateix de l'ermita surt encara un camí que et deixa a la Font de la Llet, font d'aigua miraculosa que durant molts anys fou considerada un «cúralo todo». En brollava només un escarransit rajolinet i s'hi formava una renglera inacabable de garrafes que esperaven resignadament, pa-

cientment, hores i més hores, fins que els tocava el torn; i pobre de tu que t'hi acostessis per omplir un gotet d'aigua, perquè la

bronca era de campionat.

Muntanya amunt, entre matolls, sortíem al Revolt de la Pella, i era aquest un dels camins que utilitzàvem per anar al Tibidabo, si bé el millor, que seguïem quasi sempre, era el que passava per Sant Genís dels Agudells i la Font del Bacallà.

Segons sembla, des de les primeries del segle acudien a l'ermita, els Dilluns de Pasqua, pelegrins amb vestit empetxinats, amb processons que es formaven a diferents llocs del Pla de Barcelona. El cert és que en aital diada els voltants de la típica ermita es veien curulls de gent guiada per l'afany de disfrutar de la natura amb el seu gai desordre, sense alineacions, tal

Camí de Sant Cebrià, juliol del 1932. - Miquel Campmany, Ferran Solé, Joan Martínez i Pere Solé.

com els ulls del camperol estan avesats a veure-la. Al migdia, les costellades, les arrossades o els dinars preparats a casa. A la tarda, el ball era el colofó de la diada.

Cap als anys vint, les processons, les romeries i els balls d'importació havien estat substituïts pels jocs de joventut i les ballades de sardanes. El 1925, el Foment Sardanístic d'Horta, de recent constitució, organitzà el seu primer «Aplec de la Sardana». Horta s'hi lliurà de ple —la gent dels Lluïsos, com la que més—. L'Aplec de Sant Cebrià era ja «l'Aplec d'Horta», com el de les alzines de Can Baró era el de Sant Andreu. Tothom esperava el dia de l'aplec, i cada anyada s'omplien de gent les immediacions de l'ermita. El jovent s'entregava als jocs de joventut del temps, tot esperant que els bonyaguts i daurats instruments de la cobla ens marquessin les primeres notes. Els jocs i les franques rialles de la jovenalla despertaven en els vells, amb enyorança, dolços records de temps inoblidables. De sobte, la veu vibrant de la tenora eixordava l'espai: era l'hora de les sardanes, i la dansa que, segons el poeta Maragall, «és la dansa més bella de totes les danses», esdevenia la reina de la diada. El jovent s'hi lliurava, també la gent gran, tot formant l'anella de germanor, on tots els balladors són equidistants d'un centre invisible i poderós que fa moure totalment compenetrats cossos i sentiments...

... I els ocells del bosc que voletejaven per l'espai, podien observar des de llur atalàia mòbil com una febrosa activitat sorgia arreu. Podien contemplar el punteig saltironant dels balladors i com llurs ombres extravagants i inquietes es movien en el sòl encatit amb les despulles de la variada vegetació. I el més espavilat de l'ocellada podia albirar aquella llagrimita

furtiva, plena de melangia i enyorança, que humitejava les parpelles d'una velleta de cara arrugada i pols tremoladís que, embadalida, es mirava els balladors, tot fent-se la il·lusió que tornava a ser aquella espigada donzella, amanyagada per l'esclat de la boniquesa, que, a la rodona, saltava com la que més, perquè també ella n'havia fruit, de les enigmàtiques delícies de la joventut, d'aquella joventut que és un tresor que no valorem fins que el pes feixuc dels anys ens n'allunya barroerament per sempre més.

l'ocellada seguia donant voltes i descobria quantitat de famílies, bona part d'elles immigrants, a qui la sardana no els deia pas gran cosa i que ja preparaven l'arrossada, la carn i les botifarres, bo i ocupant tots els espais lliures de la muntanya, la torrentera i la Font d'en Llonc en el camí de la Meca. Famílies barcelonines que sentien la necessitat de fugir del tragí de l'urbs i perdre de vista les imponents i ben arreglerades avingudes, o la uniformitat de l'espaiós Eixample, o els típics i estrets carrers i carrerons pestilents de la Barcelona Vella. I veien ja, els ocells, les primeres fumeres, i els cridava l'atenció una innocent piloteta que, inconscientment, anava a parar al bell mig d'una paella en plena ebullició, accident seguit del bolet d'un pare enfurimat que feria la galtona rogenca d'un infantó estamordit. I una mica més enllà observaven un grupet de marrecots que, amb mans grofolludes color de xocolata, disfrutaven de valent empastifant-se amb el fang del reguerot... I el més xafarderot de l'ocellada dirigia una mirada indiscreta a aquell raconet, el més amagat, on prenia vida una figura irreverent, però eminentment popular, del pessebre nadalenc.

Poc després de les dues de la tarda, començava la davallada de tots aquells per a qui, acabada l'audiència, finalitzava també

Aplec de Sant Cebrià, 9 d'abril de 1928. - Molta gent dels Lluïsos, en la fotografia. Podem identificar-hi com a persones grans, els senyors Lamor i Toboso i la senyora Carne Sans de Solé. Entre els joves, Josep Urdeix, Joaquim Lamor, Josep Xarau, Pepeta Homar, Elisa Lamor, Teresa Lamor, Teresa Planas, Conxita Grau, Maria Vendrell, Esperança Toboso, Pepita Solé i Joaquina Gallemí. I els nens Laurcà Lamor i Paco Toboso. - Fotògraf: Pere Solé.

l'aplec. I era colpidor l'aspecte d'aquella juvenalla que portava retratada en llurs semblants l'alegria i la satisfacció d'haver passat un matí lliure de preocupacions, un matí acaronat per l'aire de la muntanya, un matí en ambient de germanor. Els grups ocupaven tota l'amplada de la que en dèiem «carretera de la Bonanova», tenint cura d'apartar-se cada vegada que un automòbil tenia la gosadia d'apoderar-se del camí i els omplia de pols a la velocitat inaudita de 40 quilòmetres l'hora.

I a la tarda, com a digne colofó de la jornada, es ballava una segona audició de sardanes al local del Centre Català, on, fins

l'expoliació del 1936, tingué acolliment el Foment Sardanístic d'Horta; però amb la guerra incivil s'acabà el Centre Català, es congelà el Foment Sardanístic i, amb ell, l'aplec de Sant Cebrià, i el jovent dels Lluïsos s'escampà per la geografia ibèrica.

I fou el 1942 quan la Joventut d'Acció Catòlica, en col·laboració amb el Centre Parroquial, ressuscità la festa amb una missa cantada a l'ermita, en honor de Sant Cebrià i Santa Justina. Com a anècdota, recordarem que la Falange local, considerant un acte separatista la reinstauració de l'aplec, empastifà les façanes de les cases

dels carrers Chapí i Campoamor amb es-lògans «patriòtics» de l'època.

Uns mesos després, un fortíssim temporal de pluja produí diversos desprendiments de terra que provocaren la desaparició de la placeta que, entre roures i alzines, havien habitat una collada de voluntaris cap el 1932. I fou la nostra joventut la que, a base de pic i pala, aconseguí restablir la placeta, deixant-la apunt per a l'aplec del 1943. Reorganitzat el Foment Sardanístic, aquest tornà a responsabilitzar-se de l'aplec a partir del 1944.

Però heus aquí que la ciutat anava extenent els seus tentacles fins i tot muntanya amunt, i així arribà, amb la nova aglomeració de Montbau (*), fins quasi la mateixa ermita; els ciutadans barcelonins buscaren altres llocs més distants, on trobar-ne d'airejats i sans per a descansar del monòton treball quotidià en fàbriques, oficines o tallers. I l'Aplec de Sant Cebrià desaparegué i la dilecta melodia de la sardana ja no acarona l'ermita. El 26 de juliol de 1958, festa de Sant Cebrià, s'hi celebrà una missa, precedida de la benedicció de noves imatges de Sant Cebrià i Santa Justina, donatiu dels marquesos d'Alfarràs, propietaris dels terrenys.

L'antic camí de Sant Cebrià està perdut. Si un dia voleu anar-hi, podreu agafar el carrer de la Poesia que surt del passeig de la Vall d'Hebron, just a les Il·lars Sant Jordi; quan sigueu al final, gireu a la dreta pel carrer Vayreda, que seguireu només uns vuitanta metres; preneu a l'esquerra el carrer de l'Harmonia que, als cent cinquanta metres, just al col·legi «Enric Borràs», es converteix en el «Camí de Sant

Cebrià», que seguireu fins al començament de la ziga-zaga que puja fins a l'ermita. Aquesta la trobareu ben cuidadeta, però en estat deplorable el seu entorn, amb deixalles de tota mena, gràcies al «conservador», que ha convertit la vivenda en un xatarreria.

Per cert que, tot pujant pels jardins del carrer de la Poesia, podreu veure una font que porta una inscripció on es diu que l'aigua és de la mina que hi havia a la desapareguda masia de Can Barret, aixecada a la primera meitat del segle XVIII i sacrificada amb motiu de la construcció de Montbau. De la font en brollava un generós doll d'aigua del qual els veïns de l'urbanització omplien garrafes que dedicaven a llurs necessitats d'aigua per beure. Però heus aquí que aquell quantiós doll d'aigua s'ha convertit en un petit i ridícol rajolinet. Què va passar? Doncs va passar que quasi tot el cabal d'aigua que constituïa tot un tresor per a aquell veïnat, fou canalitzat a profit de les instal·lacions mastodòntiques del Club Hispano-Francès... El món és així!

Pere Solé i Sans (soci núm. 1)

FOTOGRAFIA

Exposició, concurs, diapositives

Hola, gent. Com ja sabreu, el nostre consoci Jaume Caminal ha tomat a fer de les seves. Ens referim a l'exposició «Horta ahir, Horta avui, II versió». Com sempre, l'exposició ha estat un èxit de visitants. Més d'un ha pogut recordar altres temps amb melangia, revivint els llocs on anava a fer maleses en els temps de la infantesa. A d'altres ens produïx el disgust de veure que

(*) Segons persones enteses en la matèria, com la senyora Agueda Samsó i Martí, de Can Paronet, hauríem de dir-ne Gombau. — Nota del Coordinador.

llocs que sempre hem vist plens de cotxes, eren, segons les fotografies antigues, plens d'arbres i horts. Esperem que ben aviat hi haurà la III versió.

Tot treballant pel futur, us volem recordar que el XXI Concurs Nacional de Diapositives Color tindrà lloc el proper mes de juny. Com cada any, us esperem a tots per veure les obres presentades i el repartiment de premis el dia 20 de juny, a les 13 hores, al nostre local social, Centre Parroquial d'Horta, c/Feliu i Codina, 7 i 9.

Durant el mes de maig no hem pogut fer, per motius tècnics, l'habitual passi de diapositives. L'obra prevista, un magnífic viatge al Japó de la Dora Serra, es passarà el dissabte 12-6-93, a les 20 hores, a la Sala

Fòrum. Us hi esperem a tots.

Des d'aquest butlletí us comunicuem que si hi ha algun soci o simpatitzant del C.P. a qui li agradi la fotografia, té les portes obertes al nostre grup. I si hi ha algú que disposi d'algun muntatge de diapositives i el vol passar, que es posi en contacte amb el secretari del grup, Sr. Pere Solé i Serra, tel. 427 30 97, de dilluns a divendres, de 2 a 5 de la tarda.

Ja tindreu notícies nostres referent al XXXI Concurs Nacional de Fotografia en blanc i negre que cada any fem durant la Festa Major d'Horta. Esperem les vostres fotos.

El Secretari

MUSICA

Raconet del melòman

Em va telefonar un senyor que havia llegit casualment l'entrevista publicada al passat número d'aquest butlletí i que també és afeccionat a les cançons napolitanes. Va dir que m'enviaria la llista de les que té en discos o cassettes; però que ell viatjava molt i que potser trigaria a fer-ho...

Com que passa el temps i no he sabut res més d'aquell bon senyor, aprofito un raconet que sobra en aquest Butlletí per passar llista de les cançons napolitanes que jo tinc en discos compactes, cantades per Caruso, Gigli, Schipa, Di Stefano, Corelli, Bonisollí i/o Pavarotti. Espero que aquell lector també llegeixi aquesta nota.

De les cançons assenyalades amb un asterisc tinc, a més a més, la lletra.

CANZONI NAPULETANE

'A canzone d' 'e stelle
*'A vucchella **
Anema e core
Canta pe' me
*Chiave **
Cielo turchino
*Core 'ngrato **
*Dicciencello vuie **
*Era de maggio **
*Fenesta che lucive **
*Funiculi, funiculà **
Guapparia
I' m'arricordo 'e Napule
*I' te vurria vasà **
*La palummella **
Malia
Mamma mia, che vo' sapè?
Mandulinata 'a Napule
Manella mia
*Marecchiare **
Me so' 'mbriacato 'e sole
*'Na sera 'e maggio **
Nisciuno po' sapè
'O balcone 'e Napule
'O marennariello
'O paese d' 'o sole

*'O sole mio **
*Passione **
*Pecchè? **
*Pescatore 'e Pusilleco **
*Santa Lucia luntana **
Senza nisciuno
*Silenzio cantatore **
Surdade
*Te voglio bene assaie **
Torna!
*Torna a Surriento **
Tu, ca nun chiagne!
Varca napolitana
*Voce 'e notte **
Vurria

Em faria molta il·lusió que aquell melòman o algun altre que llegeixi això i que també tingui lletres de cançons napolitanes, es posés en contacte amb mi.

Els textos que més m'agradaria trobar en aquests moments són els de *Torna!*, *Tu ca nun chiagne!*, *Guapparia* i *Me so' 'mbriacato 'e sole*.

Manuel Gausachs

Pantà de Susqueda i Sant Feliu de Pallarols

Avui, dissabte 27 de març del 1993, hem fet una excursió amb el Centre Parroquial.

Hem sortit d'Horta a les vuit del matí, la nostra ruta ha estat, primer anar a Santa Coloma de Farnés a visitar una fàbrica de galetes, hem estat molt ben rebuts, llàstima que avui no treballaven i no n'hem pogut veure l'elaboració.

Seguidament hem anat fins a la ciutat de Santa Coloma (la fàbrica és abans d'arribar-hi), hem passejat una estona. Per cert, ens ha fet un dia molt bo.

Després hem anat al pantà de Susqueda. Quina meravella! Era tan ple, que hem vist com saltava l'aigua i com es formava l'arc de Sant Martí. S'han fet forces fotografies. Hem dinat a Sant Feliu de Pallarols. Després del dinar, hem visitat el poble. Hi ha algunes cases força antigues, i alguns raconets molt fotogràfics.

Ja de camí cap a Barcelona, ens hem parat una estona a Hostalric, per visitar-lo. La pujada al castell ha estat una dura prova per als no caminadors o per a aquelles persones amb artrosi en els genolls. Malgrat tot, hem reeixit.

A les vuit del vespre arribàvem a Horta i fi del viatge.

Pilar Martí

Gràf. Fomento, S.A. // Perill, 8 // 08012 Barcelona // D.L. 12935-89